

יעוץ ותוכן הלכתי הרב צבי הרץ
כתובה ועריכה שלמה שיפמן

עלון סיפורים להלכה שלמה

ערש"ק פרשת בחקתי תשע"ו

עלון מס' 14

בס"ד

מדורת ל"ג בעומר

מסכימים? – "סגור" ענו כולם והחלו לפסוע לכיוון בית הכנסת.

לאחר התפילה ניגשה כל החבורה לעידו, ושטחה בפניו את הבעיה שנקרתה לפניו, עידו הקשיב לדבריהם אחר אמר "יש לי רעיון, רק לפני זה אני צריך לקבל רשות מהחברה שלי להצעה, נחום!! מתן!! אתם יכולים בבקשה להצטרף אלינו" קרא עידו לעברם, כשהתקרבו, חזר עידו על הבעיה שהציגו הילדים, אחר פנה לכיוונם של נחום ומתן, אני מציע שנצטרף אותם למדורה שלנו, וכך נעשה מדורה גדולה ברוב עם, מה דעתכם?? – "רעיון מצויין!!" השיב נחום – "כך נקיים מצוות הכנסת אורחים במדורה שלנו, זה דבר חשוב מאד להיות ביחד בימי ספירת העומר, אתה זוכר עידו את מה שלימד אותנו

הרב חנן?? כי בכך עושים תיקון למעשיהם של תלמידי רבי עקיבא?? – "נכון מאד" אישר מתן את הדברים, אני בטוח שגם שאר החברים יסכימו איתנו" אחר פנה אל חבורת הילדים "אל תדאגו, אתם תהיו איתנו במדורה ויהיה בעז"ה כיף גדול" הילדים קרנו מאושר "אתם בטוחים שזה בסדר שנבוא איתכם?" שאל יותם – "מאה אחוז" ענה נחום ואז הוסיף "עידו ומתן אני מציע שאחרי תפילת ערבית נשב ונחלק בין כולם מה כל אחד צריך להביא מסכימים???" "סגור" ענו שניהם, וכולם נכנסו לתפילת ערבית.

אחרי תפילת ערבית התקבצו שלושת החברים בחדר הסמוך לבית הכנסת, נחום הוציא פנקס ועט והחל רושם "דברים שצריך להביא למדורת ל"ג בעומר" – "נחום, לפני שאתה מתחיל לרשום מה צריך להביא, אני חושב שיש לנו בעיה קטנה שצריך קודם לפתור" העיר מתן – "בעיה?!" התפלא נחום "אצלנו אין בעיות, יש רק אתגרים" אמר נחום בחיוך קל "צודק", אישר מתן "אז יש לנו אתגר" אחר הוסיף "עכשיו ברצינות, אם הסכמנו לצרף אלינו את חבורת הילדים הצעירים אנחנו צריכים להחליט עד איזו שעה נעשה את המדורה, הרי לא ניתן להשאיר אותם איתנו עד

"אוי ואבוי, מה נעשה?" קרא מתני'ה בעצב – "מי עשה את זה?" הוסיף ידידי'ה, לאט לאט עוד ילדים התקבצו אל המקום שבו עמדה ערימת העצים, שהבינו למדורת ל"ג בעומר, – "מי לקח לנו את כל העצים??" שאל אלעד – "בטח ילדי כיתה ה' לקחו לנו את כל העצים" אמר דוד בכעס "אני מציע שלא נסיק מסקנות חפוזות" העיר מתני'ה "אתה יודע דוד, לחשוד בבשרים זה מעשה חמור מאד!" – "נכון, אתה צודק" אישר דוד "אך מי יכול היה לעשות דבר כזה???" הוסיף דוד להקשות – "אני באמת לא יודע" ענה מתני'ה "אבל צריך למצוא פיתרון מה עושים עכשיו" בדיוק באותו הרגע עצר שמעון השכן, ליד קבוצת הילדים, והתבונן סביב ואמר בקול "כל הכבוד, אני רואה שהמועצה

עשתה עבודה יפה". הילדים השתוממו למשמע אוזניהם שמעון ראה שהילדים לא מבינים על מה הוא מדבר אחר הוסיף "כבר לפני הרבה זמן ביקשנו, ממחלקת התברואה במועצה, שיבואו ויפנו מכאן את כל ערימת הגרוטאות שנערמה כאן, וסוף כל סוף, אני רואה שהם פינו את כל המזבלה" עתה הבינו הילדים מי לקח להם את כל העצים. לאחר ששמעון המשיך בדרכו, פתח מתני'ה ואמר "אתם רואים שצדקתי, אסור סתם להאשים אדם אחר, עד שלא בודקים וחוקרים אם נכון הדבר, ורק אח"כ אפשר בזהירות לפנות אליו, לקבל הבהרות" כל הילדים הנהנו בראשם לאות הסכמה אבל מתני'ה שאל – "יותם, מה נעשה עם מדורת ל"ג בעומר שלנו? עוד יומיים ל"ג בעומר ואין לנו עצים למדורה, וגם אם נתחיל לאסוף עכשיו עצים מחדש, זה לא יספיק למדורה נורמלית" – "נכון" אישרה כל החבורה "יש לי רעיון!!" קרא מתני'ה "בואו נלך כולנו לעידו, אחי הגדול, ונשמע אולי יש לו רעיון לתת לנו, ברגע זה הוא בדרך לתפילת מנחה, אני מציע, שכולנו נלך עכשיו להתפלל ואחרי התפילה נשאל אותו מה הוא מציע,

נישן בכלל בלילה, יהיה לנו מאד קשה לכוון בתפילה ובקריאת שמע בבוקר. חבל דווקא בל"ג בעומר לפספס את מצוות קריאת שמע בזמנה, מצווה שרשב"י כל כך הקפיד עליה."

"נישן קצת וכשנקום נקרא קריאת שמע" – הציע נחום. "לא כל כך פשוט" ענה הרב חנן. "אפשר לנסות, אך אתם יודעים שאי אפשר לקרוא קריאת שמע עד מתי שרוצים. המשנה בברכות (ט ע"א) אומרת שאפשר לקרוא קריאת שמע בבוקר עד שלוש שעות." "יופי, עד שלוש כבר נתעורר" שמח נחום.

הרב חנן חיך. "לא מדובר על השעה שלוש, אלא על שלוש שעות זמניות מהנץ החמה." "מה זה שעות זמניות? שאל מתן "שעה זמנית, היא שעה שאורכה משתנה בין חורף לקיץ, מחשבים כמה זמן עבר מזריחת השמש עד שקיעתה (שיטת הגר"א), ויש

שמחשבים מעלות השחר עד צאת הכוכבים (שיטת המגן אברהם), ומחלקים את הזמן שעבר ב- 12.

למשל ביום ל"ג בעומר השנה עלות השחר יהיה בשעה 3:48, והזריחה בשעה 5:36.

ע"פ החישוב של דעת המגן אברהם צריך לקרוא קריאת שמע 3 שעות זמניות אחר עלות השחר

כלומר עד שעה 8:30. ולדעת הגאון מוילנא מחשבים 3 שעות זמניות מהנץ החמה, ולכן אפשר לקרוא קריאת שמע עד שעה 9:06.

בגלל שקריאת שמע זו מצווה מהתורה, כדאי להחמיר כמו השיטה המקדימה יותר, שיטת המגן אברהם, לכן אני מציע כי תסיימו את המדורה בשעה סבירה, וכך גם הילדים הצעירים יזכו לראות את כיבוי המדורה, והם לא יפגעו מכך שאתם ממשיכים בלעדיהם, וגם אתם תשנו קצת בלילה, ותוכלו לקום בזמן להתפלל ולקרוא קריאת שמע כראוי, בזמן ובכוונה."

"אני גם יכול לעזור לכם להכין תוכנית ראווה, למשך המדורה, שתכלול שירי קודש, דברי תורה וגם סיפורים מבעל ההילולא הלא הוא רבי שמעון בר יוחאי, אני בטוח שע"י כך תזכו להפיק מיום קדוש זה רק חוויות טובות"

–"הרב, תודה" אמרו הבחורים, למדנו המון דברים חדשים הערב, עכשיו רק נותר לנו להזדרז ולהכין את כל מה שהרב הציע, והנערים החלו לחלק ביניהם את המשימות.

הבוקר" –"צודק" אמר עידו, ומתן הוסיף "אבל זה גם לא יפה לגרש אותם באמצע, הם עלולים להיעלב" – "אז מה נעשה?" הקשה נחום –"האתגרים שמתן העלה, הם נכונים מאד". בעודם שקועים במחשבות, שמעו את קולו של הרב חנן שברכם בערב טוב "ערב טוב הרב" החזירו הנערים –"אני רואה שאתם נמצאים בישיבה חשובה מאד" אמר הרב חנן, כשחיוך נסוך על פניו, –"כן הרב" השיב נחום "ישיבה חשובה ביותר, לפתרון בעיות קשות עוד יותר" והוסיף "טוב שהרב כאן, אולי הרב יוכל לפשוט לנו את הבעיות" –"בשמחה רבה" נענה הרב חנן לבקשתו של נחום, ועידו החל לפרט את השתלשלות העניינים, ובסוף הציג את הבעיה שהעלה מתן "ועכשיו אנחנו לא יודעים מה לעשות?" קראו הנערים יחדיו, כשנימת ייאוש ניכרת בקולם, הרב חנן הקשיב ברב קשב לדברי הנערים, אחר פתח ואמר "ראשית ברצוני

לשבח אתכם על המעשה האצילי שעשיתם, שהסכמתם לצרף את הילדים הצעירים למדורה שעמלתם עליה רבות, זוהי מצווה גדולה מאד לשמח יהודים, ובפרט בימי ספירת העומר, שנית, אני חושב שגם נערים מבוגרים כמותכם לא צריכים להיות ערים כל הלילה סביב המדורה. אין באמת

מצווה לחגוג סביב המדורה, המקור למנהג המדורות בל"ג בעומר הגיע מסיפור פטירתו של ר' שמעון בר יוחאי, בסוף ספר הזוהר (פרשת האזינו) מסופר על פטירתו של רשב"י, ושם מסופר שכל הבית שבו שכב רשב"י היה מוקף באש, ולא יכלו אנשים זרים להתקרב לבית. אני בטוח, שר' שמעון בר יוחאי ישמח יותר אם במקום שאנשים יישבו בבטלה סביב המדורה, הם ילמדו משהו מתורתו, וישתדלו ללכת בדרכו. רשב"י היה כולו דבוק בתורה, והיה לומד תורה יומם ולילה, עד כדי כך שלא היה מפסיק את לימודו בשביל להתפלל. הוא וחבריו נקראים אנשים שתורתם אומנותם (שבת יא ע"א) כלומר, שהם לא היו מפסיקים מללמוד תורה יומם ולילה. רשב"י היה מפסיק את לימודו רק לצורך מצוות קריאת שמע, והוא אף אמר, שמי שמקפיד לקרוא כל יום קריאת שמע, הוא מקיים את הפסוק "לא ימוש ספר התורה הזה מפריך". (יהושע א, ח, מנחות צט ע"ב). אם אנחנו נשאר כל הלילה ליד המדורה, יהיה לנו מאד קשה לקרוא קריאת שמע בבוקר כראוי. אתם יודעים שמי שקרא קריאת שמע ולא כיוון לפחות בפסוק הראשון לא יצא ידי חובה? (שו"ע סימן ס סעיף ה), ואם לא

כיצד נערכה בסוף מדורת ל"ג בעומר של החבורה את זאת נקרא בעז"ה בפעם הבאה

העלון מוקדש השבוע לעילוי נשמות ר' שמעון בר יוחאי ז"ע